

почти прѣдложеше изново да се нареди по военната частъ, когато управляющитѣ се лицаваха и отъ най малкия опитъ въ това отношение.

Колко голѣми и да бѣха обаче непристойноститѣ въ новата американска армия, скоро получи гражданственностъ въ тѣхното санитарно дѣло една идея, за която най-старитѣ и най-добрѣ управляванитѣ държави трѣбаше да завиждатъ на младата республика, идея, толкосъ природна и проста, щото неможе да се повѣрва, че тя по-отколѣ не е била привождана въ изпълнение нѣкъдѣ, дѣто, прѣзъ дълги, трайни и убийствени войни, увѣрени вече въ недостаточността на мѣрките си, да бѣха разбрали, че съвсѣмъ другъ новъ пътъ трѣбваше да се улови, за да се дойде до най-сетнѣ до успѣшенъ слогъ на санитарното дѣло. Въмѣсто това, всѣкъдѣ почти въ европа и въ новитѣ дору врѣмена, подъ разни имена и форми, и въ цивилното дору хоспитално дѣло, се слѣдва единъ съвсѣмъ противоположенъ на оня пътъ, който е въ америка повелъ къмъ спасителна сполука.

Тѣзи спасоносна идея обаче, която можѣ да бѣде изпълнена въ америка въ врѣме на мѣждусобната война, състоеше въ това, че санитарното дѣло образуваше едно затворено, на военния само министръ подвѣдомствено, самостоятелно и отъ никоя друга власть независимо цѣло. Управляющий хоспитала военния лѣкаръ бѣше единствения началникъ на болния или ранения отъ минутата, отъ която послѣдния встѣпаше въ помѣщеніето на хоспитала.

Така всецѣло се изпълняваше това правило, щото не само цѣреніето и глѣданието, но и управленіето на дисциплината и грижата на транспорта, нарежданіето, обзавежданіето и избора на разни мѣста за хоспитала по сухо и по море бѣха изключително, въ широката смисълъ на думата, поставени подъ надзора и

усмотрѣніето на военния лѣкаръ. Както се и вижда, тѣзи идея е необикновено проста и природна; двѣтѣ тия казани свойства обаче сж често пѣти критерий на истината.

Практиката трѣбаше да послужи за поучение, за да се възложеше въпроса на изучение отъ свѣдуци хора, които можеха да се произнесжтъ и да нарѣджтъ нѣщо по него. И по такъвъ начинъ главнокомандующия щѣше да бѣде освободенъ и отъ такава грижа, която е за него отъ втора степенъ, когато той има грижа и задължения дѣйствително по-важни и по-сериозни. Нека убѣжденията на рѣшенния въ Америка начинъ, да извика размишления върху казанія прѣдметъ.

Госпожитѣ отъ едно дружество въ Нюиоркъ бѣха първитѣ, които дадоха изражение на чувството на недовѣрие въ волята и мощта на санитарнитѣ власти, като испратиха за Вашингтонъ нѣколко довѣрителни лица съ порѣчение, да донесжтъ свѣдѣніе за истинното положение на работитѣ.

Тия лица, като мислѣха, че сж се убѣдили вече въ това, че взетитѣ мѣрки за благо на войската сж дѣйствително недостаточни, отправиха отъ името на три съществуващи въ Нюиоркъ дружества до военния министръ молба, като какъ би могло да се помага на нужлитѣ и потрѣбитѣ, които не сж се прѣдвидели въ военния бюджетъ, или че, поради натиска на обстоятелствата, е невъзможно да се взематъ въ внимание. Въ тѣзи молба се искаха твърдото намѣрение, че ще се полагатъ възможни старания, за да се ненарушава редовната дѣятелностъ на властитѣ, като се помоли министра да се отрѣди една смѣсена комиссія, състояща отъ офицери, лѣкари и филантропи, за да се достигне до едно разрѣшение на въпроса: какъ би могла дѣятелната вечъ, но до сега не ржководената благотворителностъ, да принесе най-добра услуга и да покаже съу-